

Annettu julkisella
kuulutuksella

09.05.2025

Dnro 849/03.04.04.04.33/2023

Asia	Valitus malminetsintälupaa koskevassa asiassa
Valittaja	Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry (jäljempänä valittaja) Asiamies: Mika Flöjt
Luvanhakija	Strategic Explorations Oy (jäljempänä yhtiö) Asiamies: asianajaja Panu Skogström Kalliolaw Asianajotoimisto Oy

Päätös, josta valitetaan

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes 26.4.2023 Lupatunnus ML2021:0139

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes (jäljempänä Tukes) on myöntänyt yhtiölle malminetsintäluvan ML2021:0139 (Mustavaara West 1–14). Päätös on voimassa enintään neljä vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Malminetsintäalue sijaitsee Taivalkosken ja Pudasjärven kuntien alueella, ja sen pinta-ala on 1 162,19 hehtaaria. Malminetsintäalueella ei sijaitse suojelualueita, suojeluohjelma-alueita tai valtakunnallisesti merkittäviä tai suojeltuja maisema-alueita. Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Alueella ei ole yleis- eikä asemakaavoja. Alueelle sijoittuu

Hoikanharjun-Loukusanharjun vedenhankinnalle tärkeä pohjavesialue. Alueen geologiseen malmipotentialiin sekä hakijan suorittamiin tutkimuksiin ja tuloksiin perustuen hakija otaksuu alueella olevan vanadiinia, rautaa ja titaania.

Päätökseen sisältyvät muun muassa seuraavat lupamääräykset:

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeelliseksi ottaen huomioon kohteella tehdyt aikaisemmat tutkimukset. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

(--)

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsinnästä tässä luvassa sallituilla menetelmillä (lupamääräys 1, menetelmät 1–2) ei synny kaivannaisjätettä. Malminetsintäluvan haltija on silti aina velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

(--)

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintä sekä malminetsintäalueella liikkuminen ja muu alueen käyttö on rajoitettava tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta eikä merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa. Luonnonolosuhteilla tarkoitetaan alueen

pohja- ja pintavesioloja, lämpö- ja kosteusoloja sekä kasvien kasvupaikkatekijöitä.

Tämän päätöksen liitteessä 1 tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta toiminnan kannalta välttämättömään liikkumiseen ei tarvita erillistä maastoliikennelupaa. Tutkimustyön kannalta välttämättömiin kairaustoimenpiteisiin saa käyttää alueen vettä, mutta jos kairauksessa käytettävän veden määrä ylittää 100 m³/vrk, on toimittava siten kuin vesilain (587/2011) 2 luvun 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava aina huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Malminetsintäluvan haltijan on kairauksen päätyttyä tulpattava kairareivät teräksisen maakairausputken paikalleen jäädessä mansettitulpalla pohjaveden maanpinnalle nousun estämiseksi. Kairaputket on katkaistava noin 0,10–0,20 metrin pituuteen läheltä maanpintaa, kairaputken päät on peitettävä metallisella suojahatulla ja merkittävä selvästi huomiovärillisin puupaaluin, joissa on kairauspaikan tunnistet ja heijastin. Kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella.

Perustelut: Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintäalueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan (621/2011) 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Luvansaajan on huolehdittava tutkimustoiminnassaan, ettei eri tutkimusvaiheissa päädy kiintoainesta pintavesiin. Alueelta tunnetaan myös metsälain 10 §:ssä mainittuja kohteita, jotka tulee huomioida tutkimustoiminnassa. Alueelta saattaa olla lähteitä, puron- ja noronvarsimetsiä. Tämä tulee huomioida siten, ettei tutkimustoiminnalla ole heikentäviä vaikutuksia ko. luontokohteisiin ja lajien elinympäristöihin. Luonnontilaisten tai luonnontilaisten kaltaisten lähteiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Pienvedet, lähteet ja norot on huomioitava tutkimustoiminnassa riittävällä suojavyöhykkeellä.

(--)

Malminetsintäalueen läheisyydessä on uhanalaisen suuren petolinnun pesäreviiri. Mikäli pesän todetaan olevan käytössä ja pesäreviiri ulottuu lupa-alueelle, petolinnun tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana

(15.2–31.7 välisenä aikana, 1 100 metrin suojavyöhyke), tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsiirron kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu.

(--)

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteeseen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle, Metsähallitukselle ja Pohjois-Pohjanmaan museolle.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 12 §, VNa (391/2012) 2 §.

Siirtyminen lupa-alueelle ja lupa-alueella liikkuminen on sulanmaan aikana pyrittävä suunnittelemaan niin, että luontaisia aukkopaiikkoja ja olemassa olevia uria käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee ensisijaisesti välttää sulanmaan aikana.

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Koneellinen tutkimus ja näytteenotto alueilla, joilla on olemassa vaarana, että tutkimukset tai liikkuminen aiheuttaa maaperään vahinkoja (suot), tulee suorittaa aina ajankohtana, jolloin maaperä on jäänyt. Tutkimusmontut ja kuopat tulee merkitä huomiokepein sekä luiskata loivareunaisiksi päistään niiden ollessa auki ja sisältävän putoamisvaaran.

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 § ään.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valituksenalainen päätös on ensisijaisesti kumottava ja lupahakemus hylättävä. Toissijaisesti asia on palautettava Tukesille uudelleen käsiteltäväksi siten, että lupakäsittelyssä toimitaan valituksessa tarkemmin yksilöidyin ehdoin. Hallinto-oikeuden on veloitettava Tukes ja yhtiö yhteisvastuullisesti korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut lainmukaisine viivästyskorkeineen. Hallinto-oikeuden on käsiteltävä valitus yhtenä valituksena kahden muun malminetsintälupaa koskevan päätöksen kanssa.

Nyt puheena olevat kolme lupapäätöstä on tehty samalle yhtiölle samana päivänä. Päätösten vaikutukset kohdistuvat samaan Iijoen vesistöalueeseen Taivalkoskella, Posiolla ja Pudasjärvellä. Koska lupapäätöksiä ja lupahakemuksia koskevat samanlaiset virheet, asianosaisten oikeusturva, oikeudenkäytön johdonmukaisuus ja yhtenäisyys edellyttävät käsittelyä yhtenä valituksena. Valituksen käsitteleminen kolmena valituksena ja kolmen oikeudenkäyntimaksun määrääminen olisi kohtuutonta.

Lupapäätös on Euroopan unionin oikeuden, direktiivien, perustuslain, kaivoslain, hallintolain, ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain, ympäristönsuojelulain ja vesilain vastainen eikä Århusin sopimuksen mukaisia velvoitteita ole otettu huomioon.

Yhtiö on hakenut kyseisiä malminetsintälupia samanlaisilla lainvastaisesti puutteellisilla lupahakemuksilla, joissa ei ole esitetty lakien ja direktiivien velvoittamia riittäviä selvityksiä muun muassa vesistöalueelle sijoittuvan hankkeen ja yhtiön hankekokonaisuuden ympäristö-, vesistö-, pohjavesi- ja luontovaikutuksista valituksesta tarkemmin ilmeneviltä osin. Tukes on siten lausuntopyyntömenettelyssään toimittanut asianosaisille ja ELY-keskukselle harhaanjohtavaa ja riittämätöntä tietoa hakijan toiminnan vaikutusten selvittämisestä. Edellä todettu huomioon ottaen Tukes ei ole kuulutuksessaan esittänyt sellaista lainmukaista kuulemis- ja lausuntopyyntöä, joihin asianosaiset, osallisyhteisöt ja lausunnonantajat olisivat voineet esittää yksityiskohtaisesti kannanottonsa. Lupapäätös on tehty riittämättömiin selvityksiin ja lausuntoihin perustuen.

Valittaja on lisäksi vedonnut valituksesta tarkemmin ilmenevin perustein lupamääräysten riittämättömyyteen ja tulkinnanvaraisuuteen todeten muun muassa, että lentomittauksia koskeva määräys puuttuu suuren petolinnun pesintää koskevasta lupamääräyksestä.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Tukes on antamassaan lausunnossa vaatinut valituksen ja oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen hylkäämistä. Valittajan on korvattava Tukesin oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa korkolain mukaisine viivästyskorkeineen.

Yhtiö on valituksen ja lausunnon johdosta antamassaan selityksessä vaatinut, että valitus tulee ensisijaisesti jättää tutkimatta puuttuvan valitusoikeuden

vuoksi. Kaivoslain 165 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisella toiminta-alueella tarkoitetaan paikallisen ympäristön- tai luonnonsuojelujärjestön toiminta-alueita, jolloin järjestö rinnastuu asianosaiseen. Valtakunnallinen tai koko maailmassa toimiva järjestö on enemmänkin poliittinen toimija, eikä tällaisessa järjestössä välttämättä ole lainkaan edustusta siltä paikkakunnalta, jolla väitetyt ympäristövaikutukset ilmenevät. Valitusoikeutta ei ole syytä tulkita niin, että koko Suomen toiminta-alueeseen ilmoittavilla yhdistyksillä tai säätiöillä olisi valitusoikeus. Toissijaisesti yhtiö on vaatinut, että valitus tulee hylätä perusteettomana. Lisäksi yhtiö on vaatinut, että valittaja veloitetaan korvaamaan yhtiön oikeudenkäyntikulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen kuukauden kuluttua päätöksen antamisesta lukien.

Valittaja ei varatusta tilaisuudesta huolimatta ole antanut vastaselitystä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valitusten yhdessä käsittelemistä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeus hylkää yhtiön vaatimuksen yhdistyksen valituksen tutkimatta jättämisestä.

Hallinto-oikeus kumoaa valituksen kohteena olevan päätöksen ja palauttaa asian Tukesille uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus hylkää valittajan, yhtiön ja Tukesin oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevat vaatimukset.

Perustelut

Valitusten yhdessä käsittelemistä koskeva vaatimus

Valittaja on viitannut oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 1 §:ään ja vaatinut, että valittajan valitus Tukesin malminetsintäluhia ML2021:0138, ML2021:0139 ja ML2021:0140 koskevista päätöksistä käsitellään ja ratkaistaan hallinto-oikeudessa yhtenä valitusasiana.

Oikeudenkäynnissä hallintoasioissa annetussa laissa taikka muussakaan laissa ei ole säädetty edellytyksistä, joiden täytyessä hallinto-oikeuden tulisi yhdistää samassa hallinto-oikeudessa samoja asianosaisia koskevat valitukset käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi yhdessä. Asiasta päättäminen kuuluu hallinto-oikeuden harkintaan.

Nyt puheena olevan vaatimuksen kohteena olevissa valitusasioissa on kysymys kolmea eri aluetta koskevista ja erillisillä päätöksillä ratkaistuista lupa-asioista, joita koskevat muutoksenhaut käsitellään lähtökohtaisesti erikseen. Jokaisen hakemuksen johdosta on tehty erillinen tuossa

hakemuksessa esitettyä malminetsintäaluetta koskeva lupaharkinta. Kun malminetsinnän vaikutukset kohdistuvat kysymyksessä olevalle malminetsintäalueelle, malminetsintäluvan myöntämisen edellytykset ja esteet tulevat siten ratkaistavaksi itsenäisesti kunkin päätöksen osalta. Tähän nähden hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalaisten päätösten käsitteleminen hallinto-oikeudessa yhtenä asiakokonaisuutena ei ole nyt kysymyksessä olevassa tilanteessa tarkoituksenmukaista. Tämän vuoksi hallinto-oikeus hylkää asioiden yhdessä käsittelemistä koskevan vaatimuksen.

Siltä osin kuin valittaja on perustellut vaatimustaan sillä, että olisi kohtuutonta, jos jokaisen lupapäätöksen osalta määrättäisiin oikeudenkäyntimaksu, hallinto-oikeus toteaa, että oikeudenkäyntimaksun määräämisestä ei päätetä pääasian käsittelyn yhteydessä, vaan oikeudenkäyntimaksun määräämisestä päättää asian esittelijä.

Yhdistyksen valitusoikeus

Kaivoslain 165 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan malminetsintälupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta muun muassa rekisteröity yhdistys, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät.

Kansalaisten Kaivosvaltuuskunta – MiningWatch Finland ry:n sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on muun muassa toimia ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun, vesiensuojelun sekä terveydensuojelun puolesta ja edistää asuin ympäristön viihtyisyyttä. Yhdistyksen sääntöjen mukaan yhdistys toimii koko Suomessa.

Kaivoslain 165 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan rekisteröidyn yhdistyksen toiminta-alueita arvioidaan sen sääntöjen perusteella. Kun yhdistysten toiminta-alueesta ei ole säädetty kaivoslain muutoksenhakua koskevissa pykälissä, valitusoikeuden edellytyksenä ei siten ole, että yhdistys esittää selvitystä toiminnastaan alueella, jossa päätöksen kohteena olevat ympäristövaikutukset ilmenevät.

Huomioon ottaen yhdistyksen säännöistä ilmenevä toiminnan tarkoitus ja valituksenalaisessa lupapäätöksessä tarkoitettujen toiminnan vaikutusten ilmeneminen yhdistyksen säännöissä mainitulla yhdistyksen toiminta-alueella yhdistyksellä on kaivoslain 165 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla valitusoikeus nyt puheena olevasta lupapäätöksestä.

Pääasia

Sovellettavat säännökset ja esityöt

Kaivoslain 13 §:n 1 momentin mukaan malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Kaivoslain 13 §:n 2 momentin mukaan malminetsintäluvan haltijan on laadittava 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, johon on sisällytettävä tiedot alueen ympäristöstä, maa- ja kiviainesjätteistä, jätealueista, vaikutuksista ympäristöön, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tehtävistä toimista, toiminnan tarkkailusta ja toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista. Jätehuoltosuunnitelmaa ei kuitenkaan vaadita, jos luvanhaltijan on laadittava sellainen ympäristönsuojelulain nojalla.

Kaivoslain 34 §:n 2 momentin mukaan lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys muun muassa: 2) hakemuksen kohteena olevasta alueesta ja sen kaavoitustilanteesta sekä alueen käyttöä koskevista rajoituksista ja niiden huomioon ottamisesta; 5) toimintaa koskevista suunnitelmista; 6) toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus (578/2019) ja 7) toiminnan lopettamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä sekä jälkitoimenpiteistä.

Kaivoslain 34 §:n 4 momentin (621/2011) mukaan malminetsintälupaa ja kullanhuhdontalupaa koskevaan hakemukseen on lisäksi liitettävä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, jos hakija ei ole velvollinen tekemään sellaista ympäristönsuojelulain nojalla.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 12 §:n 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä kaivoslain 34 §:ssä säädetään, malminetsintälupahakemuksessa tai sen liitteissä on esitettävä muun muassa: 6) suunnitelma tarpeellisten tutkimusten määrästä, laadusta ja aikataulusta; 7) tutkimussuunnitelman toteutumiseen liittyvät tiedot suojelun kannalta merkittävistä luonto- ja kulttuuriarvoista malminetsintäalueella.

Kaivoslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 273/2009 vp) 34 pykälän 2 momentin 2 kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan muun ohella, että hakemuksessa olisi selvitettävä hakemuksen kohteena olevaa aluetta koskevat seikat. Hakemuksessa tulisi olla selvitys muun muassa luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain nojalla aluetta koskevista rajoituksista. Saman momentin 5 kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että malminetsintälupahakemuksessa olisi esitettävä tutkimussuunnitelma eli tiedot tarpeellisten tutkimusten määrästä, laadusta, laajuudesta ja aikataulusta. Tutkimussuunnitelmassa olisi otettava huomioon 6 §:ssä säädetyt yleiset periaatteet, 11 §:ssä säädetyt rajoitukset sekä 3 §:ssä mainittuun ja muuhun sovellettavaan lainsäädäntöön perustuvat rajoitukset ja kiellot. Edelleen saman momentin 6 kohdan yksityiskohtaisten perustelujen mukaan hakemuksessa olisi selvitettävä suunnitelman mukaisen toiminnan ympäristö- ja muut vaikutukset. Malminetsintälupaa koskevassa hakemuksessa olisi esitettävä tiedot alueen ympäristöstä (esimerkiksi luonnonsuojelualueista ja tärkeistä tai muista vedenhankintakäyttöön soveltuvista pohjavesialueista) sekä alueella harjoitettavasta elinkeinotoiminnasta. Hakemuksessa olisi myös selvitettävä, miten luvan mukaisen toiminnan haitalliset vaikutukset

ehkäistäisiin. Ottaen huomioon maastoliikennelakiin ehdotettu muutos malminetsintälupahakemuksessa olisi selvitettävä, miten alueella liikuttaisiin moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ja miten malminetsintäalueelle siirtyminen tapahtuisi. Hakemuksessa olisi 2 momentin 7 kohdan nojalla selvitettävä, miten toiminnan lopettaminen ja jälkitoimenpiteet aiotaan toteuttaa. Malminetsintälupahakemuksessa olisi otettava huomioon 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetyt velvollisuudet.

Saman hallituksen esityksen 45 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on muun ohella todettu, että pykälän nojalla malminetsintälupa myönnettäisiin, jos hakija osoittaa, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät eikä myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä, jota ei ole mahdollista poistaa lupamääräyksillä tai pienentämällä alueen kokoa. Hakijan tulisi ottaa huomioon muun muassa, mitä 34 §:ssä säädetään, esittää asianmukainen suunnitelma toiminnasta ja sen vaikutuksista sekä lopettamisesta. Edelleen yksityiskohtaisissa perusteluissa on muun ohella todettu, että kumottavaan lakiin verrattuna korostuu pykälässä hakijan velvollisuus osoittaa, että säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole estettä. Lupa-asiaa ratkaistaessa olisi huolehdittava siitä, että luvan mukaisesta toiminnasta ei seuraa muualla laissa kiellettyä seurausta, esimerkiksi ympäristönsuojelulain säädetyin pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta ja luvan mukaisessa toiminnassa noudatetaan vesilain nojalla määrättyjä pohjaveden ottamoiden suoja-alueita koskevia kieltoja ja rajoituksia.

Hallituksen esityksessä (HE 293/2018 vp) kaivoslain 32 ja 34 §:n muuttamiseksi on 34 §:n muuttamista koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa muun ohella todettu, että lupamenettelyn aikana kaivosviranomaisen tulisi varmistua siitä, että lupamenettelyssä siirrytään lain 37–40 §:n mukaisiin menettelyihin vasta kun hakemus täyttää 34 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Asiassa saatu selvitys

Valituksenalaisen päätöksen mukaan yhtiö on hakenut malminetsintälupaa Mustavaara West 1-14 -nimiselle Taivalkosken kunnan ja Pudasjärven kaupungin alueella sijaitsevalle malminetsintäalueelle.

Yhtiö on malminetsintälupahakemuksessaan todennut malminetsintäaluetta koskevana selvityksenä alueen sijaitsevan Taivalkosken alueella ja että alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Hakemusalueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita ja Syötteen Natura-alue sijaitsee hakemusalueen länsipuolella. Hakemuksen mukaan yhtiön tiedossa ei ole muun lainsäädännön rajoitteita alueen käytölle. Toimintaa koskevien suunnitelmien osalta hakemuksessa on ilmoitettu, että tutkimusten tarkoituksena on selvittää Mustavaaran esiintymän mahdollisia jatkeita hakemusalueella. Tutkimusmenetelmiä ovat geologisen aineiston analysointi, geofysikaaliset mittaukset ja kairausnäytteenotto. Hakemuksen mukaan tutkimuksissa ei synny kaivannaisjätettä. Tutkimuksiin on arvioitu kuluvan neljä vuotta. Toiminnan ympäristö- ja muiden vaikutusten osalta yhtiö on ilmoittanut, että suunnitelluilla tutkimuksilla ei ole vaikutusta ympäristön- ja

luonnonsuojeluun, vesistöihin, pohjaveteen, ihmiseen eikä maa- tai kallioperään. Selvityksenä malminetsinnän lopettamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä ja jälkitoimenpiteistä yhtiö on ilmoittanut, että tutkimukset eivät jätä vähäistä suurempaa jälkeä maastoon ja että yhtiö huolehtii kairauspaikkojen siistimisestä.

Tukes on kaivoslain 40 §:n mukaisesti 1.2.2023 julkaistulla kuulutuksella tiedottanut yhtiön malminetsintälupahakemuksesta. Lisäksi Tukes on 1.2.2023 pyytänyt kaivoslain 37 §:n mukaisesti lausunnot hakemuksesta.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jäljempänä ELY-keskus) lupahakemuksesta antamassa lausunnossa on todettu muun ohella, että alueella ei ole Natura-alueita, perustettuja luonnonsuojelualueita tai valtiolle suojelutarkoituksiin hankittuja kiinteistöjä. Malminetsintäalueen länsireuna on noin 500 metrin matkalla Syötteen (FI1103828) Natura-alueen tuntumassa. Natura-alueella on Syötteen kansallispuisto. Malminetsintäalueen etäisyys kansallispuiston rajasta on 10–50 metriä. Malminetsintäalue sijoittuu Hoikanharju-Loukusanharjun pohjavesialueelle. Kyseessä on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. ELY-keskus on ympäristönsuojelulain 17 §:n viitaten todennut, että hakijan on oltava selvillä pohjavesialueen rajoista ja varmistettava, että malminetsinnästä ei aiheudu haittaa pohjavesialueelle ja vedenhankinnalle.

Edelleen ELY-keskus on todennut lausunnossaan muun ohella, että alueen ulkopuolelta on tiedossa uhanalaisen suuren petolinnun pesäreviiri. Etäisyys alueelle on riittävä maastossa tapahtuvaan toimintaan. Jos alueelle suunnitellaan matalalta suoritettavia lentomittauksia, tulee lennot ajoittaa pesimäkauden (15.2.–31.7.) ulkopuolelle.

Metsähallituksen lausunnon mukaan lupahakemusalueen läheisyydessä, valtion suojelun alueen puolella, on lintudirektiivin liitteessä 1 tarkoitetun ja päätöksentekohetkellä voimassa olleen luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla rauhoitetun suuren petolinnun pesäreviiri. Metsähallituksen näkemyksen mukaan pesintäaikana 15.2.–31.7. malminetsintätoimenpiteitä ja siihen liittyvää liikkumista tulee rajoittaa lupamääräyksin 1 100 metrin suojavyöhykkeellä uhanalaisen petolinnun pesäpuista. Tämä koskee sekä koneellista liikkumista, että esimerkiksi hiihtäen tehtäviä mittauksia.

Oikeudellinen arviointi

Kysymystä siitä, voidaanko malminetsintälupa myöntää, arvioidaan kaivoslaissa säädettyjen edellytysten ja esteiden perusteella. Kaivoslain 45 §:n mukaisesti lupa on myönnettävä, jos hakija osoittaa, että kaivoslaissa säädetty edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole tässä laissa säädettyä estettä. Näiden seikkojen arvioimiseksi malminetsintälupahakemuksessa on tullut muun ohella esittää valituksen kohteena olevan päätöksen tekohetkellä voimassa olleen kaivoslain 34 §:n 2 ja 4 momentin sekä kaivoslain nojalla annetun asetuksen mukainen lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys kyseisissä säännöksissä mainituista seikoista, kuten hakemuksen kohteena olevasta alueesta, sen käyttöä koskevista rajoituksista, toimintaa

koskevista suunnitelmista, toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista sekä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta.

Hallinto-oikeus toteaa, että malminetsinnällä on toiminnan laadusta ja laajuudesta sekä hakemuksen kohteena olevasta alueesta riippuen aina jonkinlaisia vaikutuksia luonnonolosuhteisiin ja ympäristöön. Yhtiö on hakemuksessaan muun ohella ilmoittanut, että suunnitelluilla tutkimuksilla ei ole vaikutusta ympäristön- ja luonnonsuojeluun, vesistöihin, pohjaveteen, ihmisiin eikä maa- tai kallioperään. Alueen käyttöä koskevat rajoitukset ovat yhtiön hakemuksessa ilmoitetun sijaan tulleet ilmi kaivoslain mukaisessa lausuntomenettelyssä. Yhtiö on siten jättänyt kokonaan arvioimatta malminetsintätoiminnasta aiheutuvat vaikutukset sekä selvittämättä alueen käyttöä koskevat rajoitukset. Kaivannaisjätteen osalta hallinto-oikeus toteaa, että korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun 2024:97 mukaan yhtiön lupahakemuksessa mainitusta yhtenä tutkimusmenetelmänä käytettävästä syväkairauksesta syntyvä kairaussoija on kaivoslain 13 §:ssä tarkoitettua kaivannaisjätettä. Myös tältä osin tarvittavat tiedot olisi tullut esittää joko erillisessä jätehuoltosuunnitelmassa tai muulla asianmukaisella tavalla hakemusasiakirjassa.

Ottaen huomioon yhtiön lupahakemuksessa esitetyt seikat, edellä mainitut kaivoslain ja kaivoslain nojalla annetun asetuksen säännökset sekä kaivoslakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 273/2009 vp) lausuttu yhtiön ei voida katsoa lupahakemuksessaan esittäneen lupaharkinnan kannalta riittävää selvitystä ja ennakoarviointia sanotuissa säännöksissä tarkoitetuista seikoista. Tästä seuraa, että lupahakemus on ollut siinä määrin puutteellinen, ettei sen perusteella ole ollut mahdollista arvioida sitä, täytyvätkö kaivoslaisia malminetsintäluvan myöntämisen säädetty edellytykset tai onko luvan myöntämisen este. Tukesin olisi siten kaivoslain 36 §:n ja hallintolain 22 ja 33 §:n mukaisesti tullut varata yhtiölle tilaisuus täydentää hakemustaan määrääjässä.

Hallinto-oikeus toteaa, että kaivoslain 45 §:ssä säädetty huomioon ottaen malminetsintäluvan myöntämisen edellytysten osoittaminen on ensisijaisesti hakijan vastuulla. Lain tarkoituksena ei ole, että lupaharkinnan perusteeksi tarvittava keskeinen selvitys hankitaan ainoastaan lausunto- ja kuulusmenettelyssä saatavalla selvityksellä. Koska yhtiön hakemus ei ole täyttänyt edellä mainituissa säännöksissä hakemukselle säädettyjä vaatimuksia, Tukes on menetellyt virheellisesti ryhtyessään selvästi puutteellisen hakemuksen perusteella kaivoslain 37 §, 39 § (621/2011) ja 40 §:n mukaiseen lausuntopyyntö- ja kuulusmenettelyyn.

Edellä todetun perusteella hallinto-oikeus katsoo, että Tukes ei ole hallintolain 31 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla huolehtinut ennen lausunto- ja kuulusmenettelyä asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Asiassa on siten tapahtunut menettelyvirhe.

Lisäksi hallinto-oikeus toteaa uhanlaisen suuren petolinnun suojelun sekä vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella toimisen osalta seuraavaa:

ELY-keskuksen ja Metsähallituksen lausunnosta saatavasta selvityksestä ilmenee, että malminetsintäalueen läheisyydessä on ollut valituksen kohteena olevan päätöksen tekohetkellä voimassa olleen luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla rauhoitetun uhanalaisen suuren petolinnun pesäreviiri. Tukes on päätöksessään viitannut malminetsintäalueen läheisyydessä sijaitsevaan uhanalaisen suuren petolinnun pesäreviiriin ja määrännyt lisääntymisaikana noudatettavasta 100 metrin suojavyöhykkeestä, mikäli pesän todetaan olevan käytössä ja pesäreviiri ulottuu lupa-alueelle. ELY-keskuksen ja Metsähallituksen lausunnossaan mainitsemien lentomittausten osalta Tukes ei kuitenkaan ole tehnyt arviointia lentojen mahdollisista vaikutuksista. Tämän vuoksi asiassa ei ole mahdollista arvioida, onko pesinnän turvaamiseksi annettu lupamääräys riittävä.

Nyt kysymyksessä olevassa malminetsintäluvassa on lisäksi sallittu luvanmukaisten malminetsintätoimenpiteiden suorittaminen vedenhankintaa varten tärkeällä Hoikanharju-Loukusanharjun pohjavesialueella. Lupamääräyksen 8 mukaan tutkimustöitä tehtäessä on otettava aina huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto.

Hallinto-oikeus toteaa, että vaikka pohjaveden suojaamiseen liittyvä sääntely menettelyineen sisältyy ympäristönsuojelulakiin ja vesilakiin, jotka eivät välittömästi tule sovellettavaksi malminetsintäluvassa myöntämisen edellytyksiä harkittaessa, kaivoslain mukaista lupa-asiaa ratkaistaessa on kuitenkin varmistuttava siitä, ettei luvan mukaisesta toiminnasta aiheudu ympäristönsuojelulaissa säädetyn pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta.

Pohjavesialueen ja uhanalaisen suuren petolinnun osalta hallinto-oikeus toteaa, että Tukes ei ole hallintolain 31 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ennen malminetsintäluvassa myöntämistä huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Valituksenalaisesta päätöksestä ei myöskään näiltä osin käy hallintolain 44 ja 45 §:n edellyttämällä tavalla ilmi lupaharkinnan perusteena oleva keskeinen selvitys ja lupaviranomaisen arvio luvan myöntämisen edellytysten täyttymisestä perusteluineen. Lupaharkinta on siten ollut puutteellinen.

Edellä todettu huomioon ottaen valituksenalainen päätös on kumottava ja asia palautettava Tukesille uudelleen käsiteltäväksi.

Asian tultua edellä lausutuilla perusteilla ratkaistuksi, lausuminen muista valitusperusteista ei ole tarpeen.

Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa

huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle. Pykälän 3 momentin mukaan yksityinen asianosainen voidaan 1 ja 2 momentista poiketen velvoittaa korvaamaan viranomaisen oikeudenkäyntikuluja vain, jos yksityinen asianosainen on esittänyt ilmeisen perusteettoman vaatimuksen.

Hallinto-oikeus on varannut valittajalle tilaisuuden toimittaa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 98 §:n 1 momentissa edellytetty oikeudenkäyntikuluvaatimusta koskeva erittely oikeudenkäyntikulujen määrästä ja perusteesta. Täydennyspyynnössä valittajalle on ilmoitettu, että asia voidaan ratkaista, vaikka pyydettyä selvitystä ei ole toimitettu. Koska valittaja ei ole esittänyt edellä 98 §:n 1 momentissa edellytettyä erittelyä, valittajan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus on hylättävä.

Asiassa annettu ratkaisu ja asian laatu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että yhtiö vastaa itse oikeudenkäyntikuluistaan. Yhtiön oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus on siten hylättävä.

Koska valittajan ei voida katsoa esittäneen edellä mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettulla tavalla ilmeisen perusteetonta vaatimusta, myös Tukesin oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus on hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kaivoslaki 3 § (530/2014) ja 51 § (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 3 § 2 ja 3 mom

Muutoksenhaku

Tämä päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätöksen antopäivä näkyy päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Valituslupa, julkinen kuulutus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Laura Juntunen, Marja-Riitta Tuisku ja Hanna-Leena Lakovaara.

Esittelevä jäsen

Hanna-Leena Lakovaara

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös valittajan asiamies Mika Flöjt, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksu maksutta

Jäljennös maksutta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, sähköpostitse

Strategic Explorations Oy:n asiamies Panu Skogström, sähköpostitse

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, sähköpostitse

Sähköpostitse Pudasjärven kaupunginhallitus, jonka on kaivoslain (621/2011) 166 §:n 2 momentin mukaisesti julkaistava viipymättä tieto tästä päätöksestä kuntalain 108 §:ssä säädettyinä kunnan ilmoituksena.

Sähköpostitse Taivalkosken kunnanhallitus, jonka on kaivoslain (621/2011) 166 §:n 2 momentin mukaisesti julkaistava viipymättä tieto tästä päätöksestä kuntalain 108 §:ssä säädettyinä kunnan ilmoituksena.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Osoite: PL 189 (Torikatu 34-40), 90101 OULU

Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa
- valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Fabianinkatu 15
00130 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta;
- oikeusapulaisissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024)

Valituslupa, julkinen kuulutus